

І чужому науковцю,
Свого не чурайтесь...

Т. ПЕЩЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Адреса: 1. Адміністрація:
Свобода, 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
424-0237
424-0807
УНСоюз: 428-8740
— Тел. в Нью-Йорку: —
BArclay 7-4125
УНСоюз: BArclay 7-5337

РІК LXXII. Ч. 235. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 23-ГО ГРУДНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 23, 1965 No. 235. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 22 грудня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРИПІНЯЮТЬ ВІЙСЬКОВІ КОНСТРУКЦІЇ ВНАСЛІДОК ЗБІЛЬШЕННЯ ВИДАТКІВ НА ВІЙНУ У В'ЄТНАМІ. Секретар оборони Роберт МакНамара заявив, що не будуть видавати 620 мільйонів доларів на такі військові будови, як бараки, вишкільні центри, шпиталі і т.п., бо значно збільшилися видатки на війну у В'єтнамі. Припиняють також і будову помешкань для родин військовиків із цих самих причин. Зменшення видатків на військові будови відноситься до оборонного бюджету з фінансового року, який скінчиться 30-го червня 1966 року.

ЧОТИРИ ПАЦІФІСТИ В НЬО ЙОРКУ ОСКАРЖЕНІ В ТОМУ, ЩО СПАЛИЛИ ВІЙСЬКОВІ КАРТИ. Оскаржені Томас Корнелл (31 рік), Марк Еделман (20), Рой Ліскер (27) і Джеймс Вільсон (21), коли їх суд визнає винними, можуть дістати до п'яти років ув'язнення та грошову кару до висоти 10,000 дол. Оскаржені захищаються на волі, розправа проти них відбудеться 4-го січня. Оскаржені публічно поперли свої військові карти на вічу, що відбулося в Нью-Йорку 6-го листопада ц.р. Карти дерли демонстративно на підписання, з якого вигорювало промови проти війни у В'єтнамі.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА СТАЦІЯ У ВІДДАЛІ 630 МІЛЬ ВІД ПІВДЕННОГО БІГУНА. До цієї стації, організованої Крайовою Науковою Фундацією вже відіслано 4 науковців і 4 моряки. Вони збудують собі мешкання, в якому житимуть цілу зиму, яка там починається в березні і триває до жовтня. В цей зимовий період температура може опустити до 120 ступнів нижче зера, а влітку термометр показує до 47 ступнів вище зера. Мешкання цієї наукової експедиції є на висоті 11,500 стіл. Вона досліджує клімат, магнетичні поля, радіоактивні сигнали, що їх природа продукує, та так зване падіння світла.

СССР ЗА БЕЗЦІННІ ПРОДАЖІ АНГЛІЙСЬКИХ ПІДРУЧНИКІВ ЛАТИНСЬКИХ АМЕРИКАНЦІВ. Представник Державного Департаменту Джозеф Івнс повідомляє, що СССР надрукував численні наукові університетські підручники англійською мовою і продає їх майже за безцінь, бо книжки по теорії еластичності продаються за 89 центів, а вона (в твердій оправі, 378 сторін друку) у ЗДА коштує 20 разів більше. В СССР держава видає книжки і може їх дешево продати, щоб показати світові, що в неї наука і технологія високо стоять. ЗДА не можуть із СССР конкурувати, бо приватні видавництва не можуть докласти до своїх видань, тільки хочуть на них це заробити. Бразильський професор сказав, що воливі би американські підручники, але вони задорого для його студентів.

НАУКОВЦІ ТВЕРДЯТЬ, ЩО БІОХІМІЧНІ ЖИТТЯВІ ПРОЦЕСИ МОЖУТЬ ВІДБУВАТИСЯ В ЛЬОДУ. Доктор Норман Г. Грант і Гарві Е. Алберт із лабораторії Вест в Раднорі, Па., ствердили, що і в льоді може існувати життя і що в замороженому стані можна зберігати живі тварини та зберігати живі харчі. Д-р Грант заявив в телевізійному інтерв'ю, що, можливо, в майбутньому люди зможе бути довгоживучі, бо зможе стати себе заморожувати аж до того часу, коли наука розв'яже проблему деяких невідомостей і проблему старіння людського організму. Наявна температура стримує дегенеративні хімічні реакції.

У СВІТІ

З БІЛОГО ДОМУ ЗАПЕРЕЧЕНО, наче б віце-президент Говерт Гомфрі поїде до Південного В'єтнаму та ще й із якоюсь тасною місією, як про це повідомляли газети. Говерт Гомфрі буде репрезентувати президента Джансона на інавгурації нового філіппінського президента 30 грудня ц.р., після чого він полетить до Тайваню (Формозу), Кореї і Японії. Докладних дат ще не подано.

У МОСКВІ ПІДПИСАНО НОВИЙ ДОГОВІР між СССР і Північним В'єтнамом про посилення технічної й економічної допомоги Москви Північному В'єтнаму. Про військову допомогу нічого в проголошеному тексті не говориться, але загальною увагою, що головним змістом отих московських розмов була війна у В'єтнамі і чим Совети можуть допомогти Північному В'єтнаму в його війні проти "американських імперіалістів".

ПОЛІТИЧНА КОМІСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН ПРИПІНЯЛА 100 голосами резолюцію, яка нагадувала однаково безпосередню збройну агресію однієї держави проти другої, як і посередню агресію, здійснену підтримкою акцією та революційною роботою. Прийнята в такій формі резолюція була проголошена в ім'я Організації Об'єднаних Націй, але Микола Федоренко мусів остаточно погодитися на зміни, звернені по суті проти комуністичної агресії. 12 держав абстентувалися, 5 стрималися.

ПІДЛЕЗІСЬКИЙ МІНІСТЕР ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ ГЕН. АБУДУ ГАРИС НАСУЧОН, ПОСЛІДОВНИЙ ВОРОГ КОМУНІСТІВ, закинув у прилюдній промові Америці й Британії, що вони своїми військовими базами "окружують" Індонезію. Він виправдував вороже ставлення Індонезії супроти Малайзії фактом перебування на її території британських збройних сил, включно з морсько-летунською базою у Сінгапурі, який щойно недавно відправив від Малайзії. Насучон передбачає, що й Північний Борнео відістане від Малайзії — Індонезія підтримує рух "вільного Борнео".

В АРАБСЬКОМУ СМЕНИ МОЖЕ ЗНОВУ РОЗПАЛІТИСЯ громадянська війна. Конференція єменських республіканців і монархістів, які нараджувалися від 23 листопада ц.р. в савдівсько-арабському містечку Гараджа, розбилася. З-посеред 50-ох делегатів — 16 вже покинули конференцію, інші зібрані в дорогу. Єменські монархісти підтримують "імама" Мохаммеда аль-Барда, що його в 1963 році скинули республіканці під проводом Абдуллаха аль-Салала, підтримуваного єгипетським військом. Мирові спробу покласти спільно савдівсько-арабський король Фейсал і єгипетський президент Насер, який зобов'язався відкликати з Ємену своє військо.

УРАД ІРАКУ ЗАПОВІВ, що він змінить конституцію в тому напрямку, що курди будуть визнані за окремий наріз, з іншою, як арабська, мовою. Це має бути примирливий жест у відношенні до курдів, проти яких знову поведомо військову кару експедицію. Курди домагалися автономії в рамках Іраку. Керівні кола Іраку закликають курдів, що їх провідник генерал Мустафа аль-Барзани дістав військовий вишкіл в СССР та що курди дістають гроші і зброю від Ірану, Туреччини і Британії, щоб вони воювали проти Іраку.

Республіканці приготують своє Звернення про Стан Унії

Вашингтон. — Республіканська меншість в Конгресі цього року підготувала своє власне Звернення про Стан Унії, в якому думас послабити це Звернення про Стан Унії, яке пропонує Конгресові президент Джансон. Покищо не знають, коли Президент звернеться до народу із своїм Зверненням, в якому обговорить важливіші внутрішні і закордонні проблеми цієї країни. Конгрес починає працю 10-го січня. Звичайно день або два дні пізніше Президент предлає нову програму праці Уряду. Коли це стане, невідомо. В січні минулого року Президент виголошував своє звернення через телевізійні й радіофонні станції з Білого Дому. Сподіваються, що і цього року Президент зробить так само. Республіканський провідник в Палаті Репрезентатів, конгресмен Джеральд Форд із Міннігету заявив в цій справі таке: "Ми гадаємо, що і партія меншості повинна мати таку саму нагоду, як і більшість звертатися до народу". Конгресмен Форд є містоголовою Спільної Республіканської Конференції, яку очолює провідник республіканської меншості в Сенаті — сенатор з Ілліной, Еверетт Міккілі Діксон. Ця Республіканська Конференція підготувала своє звернення. Покищо не знають, який буде зміст республіканського звернення. З поінформованих республіканських кол подають, що, певно, республіканські конгресові провідники заявлять, що вони є проти збільшення податків на те, щоб фінансувати війну у В'єтнамі. Вони домагатимуться, щоб інтенсивніше вести бої у В'єтнамі, щоб фліртом блокувати Північний В'єтнам та щоб зменшити федеральні видатки на внутрішні цілі, головним чином на здійснювані так звані боротьби проти бідності та на будову великої суспільності. Покищо не знають, чи республіканці в своєму зверненні будуть подавати свою власну позитивну програму. Конгресмен Форд заявляє, що хоч Звернення редагує сам член Конгресу, то у Зверненні будуть також і ті думки, які були предметом нарад Республіканського Інтернаціонального Комітету.

ЗДА й Західна Німеччина зринаються плану спільної атомової морської флотії

Вашингтон. — В обширному комунікаті, виданому на закінчення відвідіння заходів — німецького канцлера Людвіга Ергарда у Вашингтоні, нема ні слова про форсований свого часу Американою й Німеччиною проект спільної атомової морської флотії із різноманітними залогою. Західна Німеччина погоджувалася на такий проект, що виринув був на конференції президента Кеннеді з британським прем'єром Мекмілленом в Нессо, бо вважала в ньому мінімальне задоволення амбіцій — щоб допустити її до співпалання атомової зброї. Зате гостра опозиція Франції, відмова від того проекту британського уряду Гарольда Вільсона і шантажні погрози Совєтського Союзу загальмували здійснення того проекту, який тепер остаточно погребаний. У загальному комунікаті стверджується, що по важливу частину нарад у Вашингтоні присвячено справі НАТО і його атомової озброєності. Ергард стверджує, що раз, що Західна Німеччина не хоче продукувати ані контролювати атомову зброю та що вона піддалася в 1964 році міжнародній контролі у цій ділянці. Але — за словами того спільного комунікату — "рішення перекладати дискусії над відвідінням участю (Західної Німеччини) в атомовій озброєності". Західна Німеччина заявляє також про поширення атомової зброї та за з'єднання Європи. Американою й Західною Німеччиною підтвердили, що вони стоять за з'єднання Німеччини на базі самозахисту. Західна Німеччина заявила свою солідарність з Америкою щодо далекої східної справ та вважала продовжувати допомогу в боротьбі проти комуністичної агресії в Південному В'єтнамі.

УКРАЇНЦІ З КАНАДИ НА НАУК. КОНВЕНЦІЯХ У ШІКАГО

В дні 27-31 грудня ц.р. відбуються в Шікаго річні конвенції американських і канадських мово-й літературознавців, славістів, згуртованих у таких товариствах як МЛА, ААТСЕЕЛ, АНС, АЛС й т.д. В програмі конвенцій передбачено між іншими українськими доповідями дві доповіді українських науковців з Канади: проф. Яр. Рудницького з Вінніпегу й проф. Яра Славутяча з Едмонтону. Обидві доповіді відбуваються в рамках Американського Національного Товариства (АНС) у четвер 30-го грудня по полудні в Кристал Рум Готелю Палмер Гауз. Передбачається також участь інших українських славістів та мовознавців в цих конвенціях.

Монреальська „Самопоміч" об'єдналася з УНСоюзом

Монреаль, Канада. — Найстарша місцева українська установа Товариство Українців „Самопоміч", після довгої підготовки об'єдналося з найстаршою на цьому континенті і в цілому вільному світі установою, якою є Український Народний Союз. Заложена в 1906 році „Самопоміч" під першою назвою „Товариство Українських Переселенців" відігравало в історичному році своє шістдесятіріччя, як 448-ий Відділ УНСоюзу під своєю назвою „Самопоміч", але вже в союзі з найбільшою нашою громадською установою. Історія „Самопоміч" незвичайно цікава. Ця установа об'єднувала досі тільки самих чоловіків, не приймаючи, за традицією Запорозької Січі, ні жінок, ні дітей. Вона допомагала нашим поселенцям грошовими допомогами в часі негди та в разі смерті за час свого існування виплачувала понад пів мільйона доларів. Імпозантні суми виплачувала на національні та церковні цілі. Особливо опікою вітшала наші вільні змагання, а після них інвалідів українських армій. Українська Центральна Рада в Києві дістала була від „Самопоміч" щедрі датоки. Рамішо „Самопоміч" й теперішній Відділ УНСоюзу відістав відомі місцеві діячі, позаяк якими знаходяться поверх 33-річний секретар Товариства Юрій Чайка, його останній голова Петро Ракобчук, Володимир Музика, Володимир Шеремета й інші. В останні роки Товариство постановило включитися в Український Народний Союз, розуміючи, що в цей пору життя забезпечення вимагає модерних й коштовних засобів, а й під громадським оглядом великі досягнення є можливі тільки серед великого гурту людей. Формальності злику перевір місцевий український адвокат А. Лесик, який здобув згоду провінційного уряду забезпечення на об'єднання обох установ. Члени „Самопоміч" одержали забезпечення грамоти УНСоюзу. На загальних установчих зборах об'єднаної з УНСоюзом „Самопоміч", які відбулися в приватності покойного головного радного УНСоюзу, с.п.п. Богдана Мельниша, який враз із директором Канадської канцелярії Богданом Зоричем і Дмитром Попадичем з Торонта з об'єднання виклав багато запалі і праці, обрано наступний уряд: Петро Ракобчук — голова, Володимир Музика — містоголова, Юрій Чайка — фінансовий секретар, Волод. Шеремета — касир і рекордний секретар, Михайло Карпінський — заст. секретаря, Андрій Козичий — член уряду. До контрольної комісії обрано Петра Самборського — контролер, Богдан Волошук — контролер, с.п.п. Богдан Мельник — головний радний УНСоюзу. Немає на зймі Михайла Карпінського — заст. рекорд. секретаря та Антона Загоріяка — контролера.

ЗАКІНЧИЛАСЬ 20-ТА СЕСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН

Об'єднані Нації. — У вівторок 21 грудня ц.р. президент Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй Міккілі Діксон закрив її 20-ту сесію проведенням молитви за кнайскоріший мир у Південній Азії. Хоч Південний В'єтнам і тамонія війна не були між 105 точками денного порядку тієї сесії, проте в в'єтнамській події домінували над всією ситуацією. Тільки 36 африканських членських держав звертали головну увагу на справу Родезії, де біло-расистський автономний уряд Іона Сміта проголосив державну незалежність всупереч волі колоніальної держави Британії, яка вимагала спершу загарантування прав автохтонних муринської більшості. Схвалено бюджет Об'єднаних Націй на найближчий рік у рекордній висоті 121,567,420 дол., на кругло 13 мільйонів більше, аніж в минулому році (на біжучий рік). Поруч із справою Родезії найбільш хвилювала учасників 20-ї Асамблеї війна між Пакистаном і Індією з приводу спору за Кашмір. Заслугою Об'єднаних Націй було доведення до воєнного перемир'я на індійсько-пакистанському фронті, але самого предмету спору не поладано. Кульмінаційною точкою цієї сесії Генеральної Асамблеї були відвідини Папи Павла VI 4-го жовтня ц.р. і виголошення ним на Генеральній Асамблеї палкого заклик до світового миру. Останньою постановою, що її прийняла Генеральна Асамблея вже в дні свого закриття, була резолюція проти расової дискримінації в будь-якій формі і в будь-якому вигляді. Ту резолюцію прийнято 104 голосами проти 0. Ця Генеральна Асамблея зішлася була на своє перше засідання 21 вересня ц.р. Впродовж 12-ох тижнів її тривання промовляли на її форумі сім голов урядів, 5 віце-прем'єрів і 81 закордонний міністер. Найближча Генеральна Асамблея ОН має зійтись знову у вересні 1966

Американські літаки бомбардують далі околицю Гайфонгу

Сайгон. — Американське летунство перевело вдруге бомбардування великої електричної на передмісті великого північно-в'єтнамського порту Гайфонг. Цим разом це бомбардування перевело на нічний порок, отже не можна було негально ствердити докладні наслідки атак. Однак в летунських атаках проти території Північного В'єтнаму і деяких комуністичних позицій в Південному В'єтнамі втрачено в одному дні, в минулий вівторок 21 грудня ц.р. 6 літаків, так, що загально втрачено американського летунства в в'єтнамській війні дійшло до числа 159 машин. Американські летуни побачили над Північним В'єтнамом сім літаків совєтської продукції МІГ-17, але ті машини, помітивши і неповоротливі в порівнянні з американськими, не атакували американських літаків. Деякі летуни, що врятувалися парашутистами із полонених літаків, врятувано, але деякі згинули. В наземних діях у Південному В'єтнамі позначились знову терористичні акти комуністичних партизанів. Американські власті оприлюднили комунікат, в якому підтримують своє давнє становище, що визнає суверенітет і непохитність території Камбоджі, але водночас пригадає свої застереження, зисловлені на Раді Безпеки Об'єднаних Націй 21 травня 1964 року, що Камбоджа не всилі оборонитися проти постійного порушення її території комуністами, які використовують її нестралюваність для дозволу через територію Камбоджі людей і воєнного матеріалу комуністичним партизанам в Південному В'єтнамі. Той комунікат стверджує, що американські військові командири скрізь у світі мають розпорядження виступати в самоборонній американської військової. Таким чином ЗДА попередили Камбоджу, що в майбутності американське військо в Південному В'єтнамі не буде зупинюватися на кордоні Камбоджі, якщо туди вітатимуть і звітять стрілятимуть комуністи.

Проф. Роман Смаль-Стоцький обраний на голову Осередку Наукових Студій

Вашингтон. — Згідно з повідомленням бюлетеню „Вісті Осередку Українських Студій при Українській Католицькій Семінарії у Вашингтоні", для 2 грудня ц.р. тут відбулося засідання організації Комісії Осередку, заміенованої Митрополитом Ординарієм, в складі: о. ректор К. Бердар, о. проф. Д-р М. Войнар, Католицький Університет Америки, проф. Д-р В. Вороняк, Католицький Університет Америки, проф. Д-р Роман Смаль-Стоцький, Католицький Університет Америки, проф. Д-р Ю. Старосольський, УВУ; 5 схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджтаун університет, проф. д-ра Л. Добрянського, Джорджтаун університет, проф. д-ра Т. Залудського, Говард університет, проф. д-ра П. Ковалева, УВУ, проф. д-ра Ю. Старосольського, УВУ; 5. схвалено розпочати серію доповідей 8 грудня 1965 референдумом, що ухвалено: 1. привітати організацію Осередку Українських Студій, як конечну установу для поглиблення знання наших студентів теології в Католицькому Університеті Америки у Вашингтоні, Д. К., 2. висловити подяку Митрополиту Ординарію за його ініціативу; 3. ухвалити — вибором — владу Осередку. Головою обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, екзекутивним директором Впрп. отця ректора К. Бердара; 4. доповнити склад Осередку обранням таких професорів університетів, які живуть у Вашингтоні. Д. К. До співпраці запрошено: паню проф. д-р мед. Т. Антонович, Джорджта

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1102 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. В Джерсі Сіті і закордоном: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. Для членів УНСоюзу, членів і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Мірові контакти

Хоч північно-в'єтнамська комуністична влада заперечила, начебто вона погоджується на мирову конференцію в справі В'єтнаму, не підлягає сумніву, що інформація, що Іх президент Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй Аміноре Фанфані передав президенту Діжанонові про розмови, проведені його — Фанфані — приятелями в столиці Північного В'єтнаму з тамтешніми найвищими провідниками, в основному були правдиві. Можливо, північно-в'єтнамський диктатор Го Чі Мінг був вражений тим, що до публічного відома подаю його довірливу заяву про те, що він готовий до кожного часу й до кожного місяця особисто поїхати, щоб здобути мир для В'єтнаму. Можливо також, що північні в'єтнамці обурювалися, що американська преса оприлюднила ті розмови, про які, може, не знав жоден китайський опікуни в Пейлітуді. Але це не змінило факту, що, поруч із воєнним гамором у В'єтнамі, діє за кулісами тасма дипломатія, яка користується різними людьми й різними можливостями, щоб намагаються придатний ґрунт під мирне закінчення війни. Папа Павло VI, президент Діжано, генеральний секретар ООН у Тант, британський прем'єр Вільсон, французький президент де Голль та багато інших відповідальних мужів у широкому світі загляються за мир у В'єтнамі, бо хто не воліє замість кривавої війни миру? Тим паче, що військові фахівці перестерігають, що в'єтнамська війна може бути довгою, кривавою, виснажливою.

Отже такі мирові контакти є зрозумілими й логічними. Тасма дипломатія завжди вимагала впертості і терпеливості. В післявоєнних роках було кілька разів докази на успішних мирових контактах у припиненні воєнних дій з різних частин світу: так було в арабсько-ізраїльській війні, двічі в пакістансько-індійській війні, у громадянській війні на Кіпрі, у війні в Кореї, у комуністичній блокаде Берліну, що загрожувала війною, якби комуністи збили були-котрий західний літак у так званому повітряному коридорі. У ході мирових дипломатичних заходів згинули князь Фолке Бернадотте на Середньому Сході і Дар Гаммершильд у Конго. Різні найвідоміші державні мужи міжнародного світу, висловлюючись легковажно про вартість дебатів на Генеральній Асамблеї ООН і в 117-членній Політичній Комісії, прославляли Об'єднані Нації, як сприятливий терен для заходів тасмної дипломатії, для мирових контактів у часах буди-люї війни.

Але в усіх згаданих випадках мирові посередники, успішно закінчили воєнні дії, залишили нерозв'язаними суті конфліктів. Тасм чиним Ізраїль і арабський світ, Греція і Туреччина з приводу Кіпру, Пакистан і Індія з приводу Кашміру — далі зобов'язані і готові нині-завтра відновити криваву воєнну розправу. Ще грудніша справа у В'єтнамі, де нема воєнних фронтів, де не можна провести демаркаційної лінії. І яка політична розв'язка можлива у в'єтнамському конфлікті? Поки комуністи не переконуються, що це невідступна фантазія перемоги Америки, і поки не вирішиться, що вони не вислі продовжувати збройну агресію у Південному В'єтнамі — неможливо у В'єтнамі завести мир, заснований на волі народу і пошануванні права.

Погромницький виступ

Московським сатрапом у Львівській області УССР є відомий із свого вислужництва совєтському режимові В. Маланчук, секретар обласного комітету Комуністичної Партії України, що останнім часом підписується, як "доктор історичних наук". Другим таким сатрапом, колишнім членом КПЗУ в 1920-30-их роках, що пережив ліквідацію "західноукраїнської" компартії і фізичне знищення Москвою всіх провідних її членів, є Богдан Лудкевич, теперішній директор Львівської філії Центрального музею В. Леніна, — той, що минулого року приїздив до ЗДА в складі "бригади Колосової". Обидва вони не від сьогодні "стахановцями" в боротьбі з усіма проявами української національної свідомості в Західній Україні. Питання цієї боротьби проти української самобутності були присвячені не тільки їхні виступи на останньому пленумі міського комітету КПУ у Львові, але й погромницька стаття В. Маланчука в московській "Правді", де він час від часу виступав з своїми доносами.

Надрукована в "Правді" з 16 грудня ц. р. стаття В. Маланчука п. н. "Сила великої дружби" присвячена не так питанням "інтернаціонального виховання", як це зазначено в підзаголовку, як головною констатуючи посилення боротьби з "рецидивами націоналізму". Проявляються ці рецидиви — згідно зі ствердженнями Маланчука — в "національній обмеженості", у вимогах "підбрати кадрів переважно за національною ознакою", в опорі проти перекладання українських учених до РСФСР чи в інші совєтські республіки, в незадоволенні русифікацією Західної України, особливо в ділянці шкільництва тощо. Зокрема дуже гостро виступав В. Маланчук проти деяких наукових діячів на терені Львова, які, мовляв, "переймають роль апологетів так званої Західно-Української Народної Республіки, створеної 1918 року", і намагаються "приховувати той факт, що ця "республіка" була знярядом української контрреволюції і закордонних кіл у здушенні революційного руху". Водночас із цим Маланчук приписується до погромницького виступу В. Лудкевича на пленумі Львівського міського проти намагаючи деяких діячів культури у Львові "розглядати літературний процес на Україні з точки зору модернізованої теорії "єдиного потоку". Головною темою виступу цього "старого комуніста" були "серйозні помилки ідейного характеру" в роботі львівського журналу "Жовтень", що виявлялися, як виходить з доносу В. Маланчука у "безвідставних замірах ерехних літературів надмірно глумитися деяких письменників минулого".

Висловлюючись з признанням про "критику" Б. Лудкевича та інших учасників згаданого вище пленуму, В. Маланчук закликає у своїй статті всіх комуністів "рішуче виступати проти будь-яких проявів місництва, національної обмеженості, буржуазної ідеології" і в корені "підтинати" всі "рецидиви націоналізму", особливо ж такі, як виявлялись, наприклад, недавно "серйозні недоліки в навчанні історії" в одній із шкіл. Істориків у містечку Турка, де "історію українського народу подавано учням в значній мірі з буржуазно-об'єктивістських позицій".

Виступи й заклики львівських ступайків Москви доводять, що більшовицький режим на західноукраїнських землях не втратив свого народолюбного характеру і не ризикнув зі своїх народолюбних цілей.

Роман Голія

ФРАНЦІЯ НА ПОВОРОТІ

Париж. — Коли цей допис дійде до Вас, матимете вже перші підсумки президентських виборів у Франції. Якби вони не були б, вибрав з них Франція йшла, в зовсім нових умовах політичної активізації, що охоплює десятиліття ширшої маси населення. Теперішня виборча кампанія є наочним доказом цього процесу.

В атмосфері розпалених докряп пристрастей президентські вибори у Франції наблизилася, напевно, до свого критичного епілогу. Проте, навіть нині, напередодні дебатов де Голль-Міттеран, неможливо передбачити його вислідів. Забавою змінилося тут від 5-го грудня, після першої перемоги збірних сил опозиції над де Голлем, а це більше підсилює рішення генерала стати на прохоті противником у другій рунді 19-го грудня.

Такого кроку де Голль не сподівався в першу чергу Леканоме, кандидат на президента республіки і голова новоствореного Демократичного Центру. Знаючи гордість генерала, він був майже певний, що де Голль не перенесе моральної образи і радше збуде свою кандидатуру, як понизиться до конкурентів перемогів за владу з будь-яким суперником, що наміслює б'яти йому на дорожці.

У випадку відраження де Голля, до змагу з Міттераном став би автоматично Леканоме, як третій за кількістю отриманих голосів, з певною шансовою перемогою. Він же ж був тим, що зробив найбільший вплив у виборчих підрахунках голосів, і він найбільше міг числити на дальший приплив голосів з того розквітлого нещадного табору. Крім того, він міг також сміливо рахувати на одностайну підтримку всіх інших партій, що стояли на шляху від лівого блоку Міттерана. Це була, зрештою, калькуляція не самого лише Леканоме та його прихильників: так само думали широкі кола французького громадянства, і цього теж боялися голісти.

Як це сталося, що де Голль такий рішуче стави до балотажу, маючи у своїй свідомості виявлене невдоволення більшості населення, — залишиться хіба назавжди тасмцією драматичних сцен в елісейських хоромах. Безперечно, дія тут сильніший натиск його оточення, яке само публічно призналося, що генерал прийняв свою нещадну, як особисту трагедію.

Провал сподівань зв'язаних з кандидатурою Леканоме, мав також психологічний вплив, що захитав фронт опозиції. Поза виборчим блоком Міттерана, спостерігається в тому фронті своєрідний конфлікт свідомості, що виник з традиційного невдоволення до комуністів і до самого Міттерана. Логічно беручи, страх безпідставний, бо весь лівий блок, включно з соціал-радикалами, при найбільшій пропагандивній натурі здо-

був у першій рунді заледве 32 відсотки всіх голосів. Отже 68 відсотків французів відмовилися віддати свої голоси лівому блоку. З цього теж логічний висновок, що в теперішній Франції може бути вже й мови про можливість переходу влади в руки не то комуністів, але й лівих партій взагалі.

Лівий блок, якщо він перетриває виборче допорогнення, муситиме шукати порозуміння з Демократичним Центром або перейти як меншість до опозиції. На цьому становищі став засадо Леканоме, як великобуржуазний Марселяс та Тіксес — Вільянух у своїм крайньому націоналізмі, коли видали заклики до своїх виборців, щоб ні в якому разі не голосували за де Голля, але так за Міттерана.

Сам Міттеран, відчувачи невідповідність свого положення, зораз часі підкреслює у своїх виступах загально-республіканський характер своєї програми. Він заявляє одверто, що в багатьох дечому не погоджується з комуністами, і що тільки вища тактична ціль відсуєнення де Голля і привернення демократичних сил спонукала соціал-радикалів і комуністів до взаємних, не принципових компромісів. Проте, в його дуже загальнокомуністичному підході до проблем Спільного Ринку, НАТО, сфедерованої Європи, відчувачість зумисні недовдоволення, які безперечно вказують на те, що в його зговеренні з комуністами не обійшлося таки без певних зобов'язань. Все це, навіть проти логіки ситуації, скріплює невдоволення до особи Міттерана на становищі президента Республіки, а вслід за цим можна сподіватися, що заклики до підтримки його матимуть лише частковий успіх збоку середовища, неприхильного до лівого блоку.

Неділя 19-го грудня виявляється, наскільки ці спостереження правдиві.

У час, коли такі затруднення з приводу Міттерана глобальні опозицію, — партія голістів розгорнула шалену виборчу пропаганду. Прем'єр Помпідю, всі міністри і 300 парламентаристів тієї партії кинулися в терен рятувати ситуацію. Сам де Голль використав уже цим разом щодо хвилини визначений для кандидатів час в радіо-телебаченні. В його виступах не пізнали вже того де Голля, який виступав напередодні першої рунди. Немає в ньому вже нічого з авторитарної поведінки і повчального, власного способу вислову своїх думок. Це радше старий, добрий батько, що звертається до заблуканих дітей, пояснюючи їм, чому за сім років своєї президентури робив він так, а не інакше. Він підносить голос, набридливі досягати, тільки тоді, коли говорить про політичну партію, і що в минулому були завжди нещадніми Франції. Остерігає проти катастрофи, якщо вони знову виступають господарювати Республікою.

Парижський щоденник "Ле

В. Кедровський

"КУЛЬТУРНИЙ ОБМІН" У СВІТІ ДОКУМЕНТІВ

Реальне життя вже давно показало, що московський комуністичний уряд укладає і підписує договори з урядом інших держав лише тоді, коли вони дають йому користь, особливо в галузі пропаганди та поширення комунізму. Таким є, наприклад, договір про "культурний обмін". Він дає легальну можливість Москві продавати до З'єднаних Держав Американи свої численні комісії, делегати, влаштовувати різного роду виставки. У пропаганді й збірках матеріалів про економічний, політичний, моральний і т. д. стан ЗДА, а також: у збиранні приятелів для Совєтського Союзу і агентів для шпигунської праці не останнє місце припадає культурним делегаціям та театральним ансамблям.

Договірний працівник у совєтській військовій шпигунській організації, полковник Олег Пенковський, свого часу перелав за кордон численні документи про організацію більшовицького шпигунства в різних державах, зокрема в Америці. Більшовики розкрили його зв'язок з англійськими промисловцями, якому він передавав ті документи, засудили його на смерть і розстріляли. Деякі американські газети публікують тепер витяги із документів Пенковського, в яких він стверджує, що немає в ЗДА ні одного ділянки державного, громадського чи культурного життя, в якій не працювали б комуністичні агенти.

Кожна група, що врятується з СССР за кордон, діє дипломатичної праці, для навізвання торговельних зв'язків, для наукових студій або "культурного обміну" мас оглобо або кількох агентів КГБ'ської розвідки. Нікого звідти не випускають за кордон, коли

Монд" вираховував навіть, що де Голль повторив аж 80 разів слово "партія" в одній з його промов у зв'язку з історією французького парламентаризму. Поза цим він говорить про минуле і теперішнє, збуваючи майбутнє лише натакми або загальними окресленнями.

Ця відсутність конкретів у питаннях першорядної ваги може на перший погляд вражати, але, з другого боку, насувати думку: чи не краще не розділяти об'єктивних, що так часто стають на граві демагогів?

Загальне враження з промов де Голля: при послідовній впертості, незвичайна ясність думки, докладність у кожній затронутій проблемі, глибока віра у правдивість своєї політики і зворушливий пістизм до Франції, спиритуальної провідниці народів, який він віддає без репшти.

Від Редакції:

В неділю 19 ц. м. де Голль виграв вибори, але тільки 54.7% голосів, проти 45.3% голосів, що впали на Франсуа Міттерана.

Він докладно не перевіряв, чи до вірності режимові. Кожному учасникові такій груп дається точна інструкція, що він має спостерігати, вивчати і в якій формі має скласти свій звіт, повернувшись до СССР. Водночас всі вони постійно перебувають під стрімкою контролею агентів КГБ, за якими слідкують інші агенти.

Також усі відвідувачі Совєтського Союзу, з моменту, коли вони виголошують багаторазові поїзди до СССР, перебувають під пильним доглядом спеціальних комуністичних інформаторів. Персонал так званого "туриста" складається англо-американською, зовнішньою з совєтською розвідкою. Всім закордонним туристам визначається точний маршрут, місця для оглядин, промов, і провідників, які вже мають докладні інформації про своїх "клієнтів", збирають через агентиру сітку "туриста" та інших совєтських установ і організацій.

Коли індивідуальний турист чи група технічних або наукових працівників прохачають хоча б відвідати в Совєтському Союзі якусь фабрику, підприємство чи наукову установу, що не виходить до визначеного вперед маршруту, то совєтські провідники таких груп завжди знаходять причини, щоб не допустити їх до тих фабрик чи установ. Мотивують це вони звичайно тим, що там переводяться "демонти". А щоб обмежити такі групи час для спостережень, влаштовуються для них приватні прийняття з кабіною, водкою й забавами, так що вони мусять відійти з Совєтського Союзу, не виконавши своєї програми.

Розмови чужинських гостей і туристів підслуховуються і реєструються: всі домашні, призначені для відвідувачів, мають потайні мікрофони. Про це вже не раз говорено й писано, але тепер доводиться авторитетне підтвердження цього Пенковським, що знаходився на високому становищі в більшовицькій шпигунській військовій організації.

Отже, годі сподіватися, щоб від совєтських делегацій, які перебувають уільний світ для "культурного обміну", можна було довідатися про дійсний стан в СССР. Вони знають, що саме можна й говорити, що саме відповідати в душі комуністичної дилематики.

Між іншим, Пенковський стверджує, що совєтські наукові делегації за кордон формуються з таких, навіть визначених, спеціалістів, які щонайменше два роки стоять остоною наукової праці і тому, навіть якщо вони хотіли б собі розкрити з свого фаху, то це були б уже перестарілі інформації.

Так виглядає започаткований Хрущовим "культурний обмін" між агресивним, імперіалістичним СССР і демократичним Заходом.

Зенов Стефанів

Скільки потрібно ще війська до В'єтнаму?

Шеф штабу американської Армії генерал Гаролд Джансон, підсумовуючи аналізи з відбитої воєнної наразі на Галапах 2 серпня ц. р. в справі розгрізної ситуації у В'єтнамі, — заявив, що, на думку військових експертів, потрібна десятикратна кількість переваги для ліквідації комуністичної партизанщини в Південному В'єтнамі.

Коли прийняти теорію 10 до 1, то на підставі співвідношення воюючих сил, треба зосередити в Південному В'єтнамі 1.700.000 тисяч регулярного війська, щоб знищити 170 тисяч партизанів, що там оперують, і, до речі, слабше озброєних — без важкої артилерії, літаків і танків.

В теперішній час у війні з комуністичними заколотниками бере участь 700 тисяч війська, з таким розрахунком: південно-в'єтнамська армія — 10 дивізій — 250 тис., південно-в'єтнамська народна міліція і мілітаризована поліція — 250 тис., американське військо — 170 тис., інші союзники — 30 тис.

Союзники, що дотепер прийшли з військовою допомогою: Південна Корея — дивізія "Тигри" і будівельно-технічні частини (28 тис.); Австралія — загін з 1800 воїнів та новозеландська батарея — 200 людей.

Як бачимо з дотеперішнього перебігу війни у В'єтнамі, навіть при чотириразовій перевазі, як у цьому випадку, — знаменито озброєна і вряжена регулярна армія не вислі очистити опановану партизанами, відносно не дуже велику територію.

На наш погляд, беручи за основу попередні прецеденти з історії боротьби з партизанам під час другої світової війни, а також у Греції, Індії, Китаї, Філіппінах, Кенії, Малаї і т. д. — для успішного закінчення затяжної війни у В'єтнамі потрібно семизразової переваги регулярних військ над партизанськими. Іншими словами, треба ввести в дію додатково біля 500 тисяч війська.

Чи такі припущення правдиві, покаже найближче майбутнє. В кожному разі, вже тепер справа висилки нових американських військ до В'єтнаму дуже актуальна для діалектики.

ТАМАРА КОЛОМИСЦЬ

ПРИСТАНЬ

Розгортають хвилі пристань, в'ють у її борті. Здається, що довгу відстань По них йдуть як по протії. По них, владно простягати руку. Берег її спина. Ілюзія зичного руху. Присохлаха пори. І ждуть за стрімкою водою. Незнані порти і мости. Чувши, мій береги. Поглядаючи зі мною! А як ні — не тримаю мене, відпусти!

ТАМАРА КОЛОМИСЦЬ

"Тільки мамі-цілуй руки..."

Спогади про Івана Франка

До письменника Олексія Гуревця в Київ завітав письменник Володимир Хронович із Снятина. Сімдесятип'ятилітній гість — учасник Івана Франка — розповів про великого Каменяра цікавий епізод надрукований у "Літературній Україні" з 24 вересня.

Це було в Бродях... Сімдесяти другий рік учительської семінарії, прийняв я з Сокиля на літній вакації до маху. Другого дня перед полуднем приїхав до нас служивий Василь Шурата й каже мені:

— Ходить зі мною, дає пан доктор кличе.

Я пішов, але дуже неродко. Василь Шурат був тоді професором німецької гімназії імені архієпископа Рудольфа, де викладав українську мову, а водночас префектом української бурси, що містилася на Музичній вулиці, недалеко від нашої хати...

У просторій кімнаті я застав якогось старенького дідуся у вишиваній сорочці, подумав, що це Шуратів батько. Вклонився йому, привітався і запитав, де доктор.

— Він зараз приїде, почекай трохи, — відповів дідуся тихо.

За хвилину справді прийшов Шурат, поставив на столі кошик з яблуками й грушами, а мені дав порожній сифон.

— Збігай до Герічка, принеси води.

Кошк того крамаря був далеченько, на Золотій вулиці. Я сказав:

— Тут поруч також є вода.

Шурат мавів не подивився на мене.

— Тут — тепла, а ти принеси холодної, на льоду.

Я побіг. Коли повернувся, знову не застав господаря. В кімнаті сидів той самий чоловік у незміній позі. Здається, він боявся поворухнутися. Я поставив перед ним сифон.

— Налий мені, хлопче, води, тільки до половини склянки, — попросив дідуся тихо.

Потім:

— Поможіть ще й напийся.

— Чи ви самі не можете цього зробити? — невдоволено відказав я.

— Не можу, — сумно відповів чоловік. — Мох, хвороба застала мене, чогось сильніше, і я вже від години не можу підняти рук.

Мене за серце взяв жаль.

— Хто ж ви будете? — запитав я майже іменем.

Очі в дідуся були сумні, та ледь усміхнувшись.

— Не пізнаєш?

Я придивився, і раптом уяві постав образ дужого Каменяра з молотом у руках, якого я знав з різних фотографій. Це був Іван Франко.

Важко передати, що тоді зі мною сталося. Сльози вже годі було стримати. Плачу я, мов дитина, схопив його руку, цілую. До рідного батька ніколи не виявляв такої ніжності. Франко болюсно поморщився.

— Тільки мамі руку цілуй, — мовив він. — У тебе є мама?

— Немає. Я сирота.

— Тільки мамі, та ще коханій дівчині. А більше нікому.

Підніс йому склянку до уст, а моя рука тремтіла, мущу підтримувати й другу рукою...

Так і залишився в моїй пам'яті на все життя той сценарій. Мов зараз бачу перед собою оту кімнату, стіл і його — нашого Каменяра. Чути голос:

— Тільки мамі "цілуй руку..."

П. Пам'ятецько

пас від вірної дружини та від дітей, і напоєний радістю родини, як мав батька, радо витримувати всі труднощі життя, з чистим сумлінням молитися, приносячи жертву са Лівурії і ласкавим надалася своїх парадіан.

Тяжко життєво боротьбу легше вести двома особам, злученими ласками са Тайни подружжя, бож сам Господь, створюючи Адама, сказав: "не добре є чоловікові бути самому на землі", і дав йому помічницю Еву. І в цьому криється джерело багатства (Закінчення на стор. 4-й)

о. Роман Ганько

ПОМЕРЛА ІМОСТЬ

9-го грудня ц. р. упокоїлася в Бозі по довгих та тяжких терпіннях пані Ольга з Войтовичів Червінська, дружина пароха Церкви Успення Пречистої Діви Марії в Централі, Па. Шамонієвського. Похоронений в церкві, по відслуженні св. Літургії впр. о. деканом Юрієм Дубиничем, в сослуживстві асес. о. С. Бачинського та В. Пилипця, по прощальних проповідях в українській мові о. В. Пилипця та в англійській о. В. Левіцького, з участю 14 священників під проводом впр. о. шамбеляна С. Тиханського, чисельних парафіян, знайомих та приятелів, похоронено пані Ольгу Червінську на місцевому цвинтарі. До св. Літургії та похоронних обрядів співали дякуючі: Іван Голосовський, Іван Семенов і Петро Максимчук. На добрий чужині, далеко

від рідної землі, відійшла у вічність одна з останніх могилок, дружина українських католицьких священників, захищаючи книгу історії свого трудовитого життя, як вірна помічниця мужа колись на рідній землі чи тут, в Америці.

Покійна Ольга Червінська, дошка пароха та декана села Козар, визначного священника та суспільного діяча, на рідній землі працювала як учителька, доповняючи своєю працею працю свого мужа Івана.

Хто знав покійну п-і Ольгу за її життя, завжди усмихнувшись, завжди лагідно та гостинно, той з правдивим жалем прощав її в дорогу на вічний спочинок. Покійна пані Ольга Червінська терпіла дуже тяжко в останні дні, але ніколи не маркала, а криві слези висхали на ній, що переступав її пороги, щоб чогось навчитися, роз-

радитися чи улаштувати я-любля читати, були для неї великою розрадою в терпіннях, в довгих безсонних ночах.

Померла імось! Титул, здається, не наш, чи не присвоєний з польської мови, "сі імось", її достоянство, бо по-нашому то пані-матка, але таким титулом наш народ упорядок століть називав дружин наших священників у Галичині, і з самої тої назви виходить, якою пошаною втішалися вони в рідному народі. Протягом столі

Цьогорічна збірка національного датку УНКА досягла \$70,000

Нью-Йорк. — З канцелярії УНКА інформують, що в дні 21-го грудня ц.р. цьогорічна збірка національного датку досягла суми \$70,000. УНКОмітет вважає, що хоч ця сума ніяк не є співмірною ані до мільйонного числа українців в ЗДА, ані до великих потреб і ще більших можливостей поширення й поглиблення праці УНКА, все ж у порівнянні з минулими роками, цьогорічна збірка є показником росту національної свідомості й солідарності української громади в ЗДА та зростаючого зрозуміння ваги УНКА. В минулому році зібрано на УН-Фонд \$63,000, а в раніші два роки ще менші суми. УНКОмітет сподіється, що коли тож за один попередній тиждень до каси УНКА влинуло \$5,000, в двох останніх тижнях влине ще рівно \$10,000, і загальна сума цьогорічної збірки досягне \$80,000. Останню таку суму національного датку зібрано в 1956-57 році, отже майже десять років тому. В Екзекутиві УНКА вважають, що на цей успіх склалися велика праця Відділу УНКА та його канцелярії в Нью-Йорку й сотні збирачів національного датку, які в останніх тижнях виявили великий запал і чималу амбіцію вибороти для своєї громади якнайкраще місце поміж іншими нашими скупченнями в ЗДА. В останньому тижні зокрема заслужили порівнювати невеликі громади Гартфорду, який вже склав \$1,250 і устами свого енер-

Срібний ювілей о. д-ра Богдана Нуриласа

Кодись історія відмітити і з признанням ролі і діяльності українського духівництва під час теперішнього нашого лихоліття, і на рідних землях, і на чужині. Особливо тяжке було до-ложення наших вигнанців, що опинилися по 2-й світовій війні в таборах у Німеччині. І тут священник був часом не тільки духовною опорою, але й фізичним рятувальником. 24 жовтня українці Ля-Люв'єру і околиць відзначали 25-літній ювілей священика місцевого пароху о. д-ра Б. Нуриласа. Ювіляр народився 2 лютого 1917 року в селі Германів Львівської області і був старшим сином о. Василя та Олени з дому о. Коруби. Батько з малих років перед ним ставився тяжким шлях священнослужителя свого народу. Починаючи в 1934 р. гімназію о.о. Редемптористів у Збоїсках, він восени того ж року вступив до Іхнього чину з тим, щоб продовжувати свої студії богослов'я та філософії у Вел. Семінарії у Голоску під Львовом. Шість років пізніше, якраз у день свого народження, 2 лютого 1940 р. у м. Ярославі над Саном молодий семінарист був рукоположений на священика Будицею помішником Перемиським Кир. Григорієм Ласоткою, що кілька років мігши прийняв мученицький венець в одному з сибірських концтаборів. В роках 1941-44 о. Богдан Нурилас перебував в обителі Успіння Пресв. Богородиці в Тернополі, а опинившись на вигнанні в 1945-46 рр., продовжував духовні студії богослов'я в м. Інсбруці (Австрія). В 1952 році вступив на заочний філософсько-історичний факультет Укр. Вільного Ун-ту в Мюнхені, який закінчив у 1955 році, отримавши ступінь доктора за своєю дипломною працею „З'єднання А. Рієвського М. Сморіцького в історичному та психологічному на-світленні". До Бельгії о. Богдан прибув у 1948 році, спочатку обслуговував вірних м. Лю-жу і околиць, пізніше пере-бував у Монсі, тепер є ду-пастирем українців-хато-ликів в Ля-Люв'єрі і око-лицях. На терені Бельгії від са-мого початку цей молодий душпастир активно вк-лючився в українське життя, присвячуючись на й більше освіті та вихованню молоді і дітей. О. д-р Б. Нурилас є відомий і з сфери письменничої діяльності. Є автором стат-тей, п'єс і перекладів на ре-лігійні, виховні та ін. теми, є кілька надрукованих його книжок, в тому збірни по-

Виступи танцювального ансамблю осередку СУМА з Пасейку

Дівчата танцювального ансамблю СУМА в Пасейку виконують танок „Прядильниця“.

Останніми часами на терені метрополітальної округи Нью-Йорку та сестей Нью-Джерсі з успіхом виступає танцювальний ансамбль Осередку СУМА ім. ген. Мирона Тарнавського з Пасейку. Цей мистецький колектив мовою і талановитого балет-майстра п. Романа Стеткевича, який минулого року прибув з дружиною з Англії. Ця танцювальна група існує вже приблизно три роки. Спочатку вона ставила свої перші кроки під мистецьким провідом пані Зайченко, а з початком цього року провід перебрав п. Р. Стеткевич. Треба Управі Осередку СУМА в Пасейку дати признання за те, що зуміла п. Стеткевич запросити до співпраці та, найголовніше, організувати відповідні фінансові засоби для збереження цієї мистецької групи.

Вже перші проби виявили, що п. Стеткевич має небу-денний талант, а головне, амбіції навчання та вплив захоплювати молоді до пра-ці. Коли взяти до уваги, що матеріал, над яким молодий мастр працює, це юнаки і юнаки суміші учні гай-скул та студенти коледжу, що вони тільки раз в тиж-день мають проби, — то з подивом треба признати, що танцювальний ансамбль за короткий час добився гар-них успіхів. Крім старої групи пра-цює ще й група молодших, яка нараховує коло 30 юних сумішків і сумішків, від 7 до 13 років життя. Це підготу-вання танцювального Ан-самблю на довшу мету. Ве-ликою подорожжю на пробах для п. Стеткевича з його дружиною, яка тренує молоді, шу групу і допомагає стар-шим.

Вже перший деб'ют сумі-ського танцювального Ан-самблю під провідом п. Стеткевича на Дзвизі СУМА на Оселі в Елленві в днях 4-6 вересня викликав енту-зіазм тисяч юних учасників З'їзду. З таким самим успі-хом ансамбль виступав на Ювілейній Бенкеті у 50-літ-ній УНПомочі в Пасейку, на 15-літній Осередку СУМА в Пасейку та посв'яченню Ю-нацького прапора, на 5-літній Українській Централі в Па-сейку, на Св'яті 20-ліття УПА в Гемстед Лонг Ай-ленд та на 15-літній „Само-поміч" в Джерзі Сіті. Вис-тупив він 24-го жовтня ц.р. перед американською публі-кою на академії, присв'яче-ній відзначенню 20-ліття Об-єднання Націй, що й влаш-тував спеціальний Комітет міста Пасейку під протекто-ратом мейора Де Муро.

Треба згадати подію, що спричинила запрошення на-ших танцюристів на ту ім-презу. Тижень перед тим, тобто 17 жовтня, мейор Де

Доповідь проф. д-ра Л. Добрянського в Осередку Українських Студій

Вашингтон. — В дні 8-го грудня 1965 р. в годині 7 вечером, проф. д-р Л. Добрян-ський виступив першу із запланованих доповідей Осередку Українських Студій, для студентів Української Католічної Семінарії, на те-му „Бог — Україна й наша молодь". Доповідача приві-тав Ректор о. К. Бердар і го-лова Осередку проф. д-р Р. Смаль-Стоцький. У своїй до-повіді проф. Добрянський за-гадав своє довголітнє за-цікавлення філософськими і релігійними питаннями та вказав, що сучасна світова криза є по суті релігійною кризою. Цю кризу викликав московський комунізм своїм агресивним атеїзмом і імпе-риалізмом, що заперечують

ІН МАЮЄ — ЛАВРЕАТКА ФЕСТИВАЛЮ

Ріо де Жанейро. — При-кінці місяця листопада від-бувся тут Міжнародний Му-зичний Фестиваль. З-поміж усіх учасників фестивалю вирізняло та призначило на-городи чотирьох мистців. Поміж нагороджених мис-тців фігурує ім'я відомої української співачки, гро-мадянки Бразилії П. Маюк, яка закінчила свої вокальні студії в Німеччині.

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших дітей у юнацькому віці це ПЕРЕДПЛАТА на щод-нявий, ілюстрований місячник

ЮНАК

Річна передплата 5.00 дол. • Надішліть Вашим друзям і знайомим, щоб зацікавити їх „Юнаком" для своїх дітей. • На бажання вилучити безкоштовно показове число. YUNAK Magazine

2199 Bloor St. West, Apt. 14 Toronto 9, Ont., Canada

Не турбуйтеся — з вами щастя! Ідіть до цілі певним кроком — Позитку дашебу дасть вам „Самопоміч" у „Наш Цорку".

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

„САМОПОМІЧ" 98 Second Ave. New York 10003. N. Y. Tel. GR 3-7310

НАЙКРАЩИЙ РІЗДВЯНИЙ ПОДАРУНОК!

1-ша у вільному світі

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КІНА

Бориса БЕРЕСТА

Лікусове, монументальне в-дання. Кредитний папір. Тверда оправа. Золотий відтінок. Великий формат. 272 стор. друку. Понад 450 ілюстр. Ілустрації (бл. 900). Бібліографія. Фільмографія. Іл-деке (фільми бл. 1,000). Резюме вилученою мовою. Малий наклад.

ЗВІЩАННЯ ЦІНА — \$12.50

Перед Св'ятами — лише \$10.00

З ВІДГУКІВ ПРЕСИ І РАДІО:

Книжка Береста стане не тільки корисною, повчальною лектурою, але й цінною, настільною принамою.

... цінний вклад в історію нашого мистецтва ...

В. Ласовський („Свобода").

Нарешті вийшла ота давно заповідана і виждана книга!

... стисла, але вартісна наукова праця ...

Л. Полтава („Свобода").

Праця Бориса Береста — це безсмертний вклад в історію нашої культури ...

Л. Сидченко („Канадійський фермер").

Книжка дає широкий і цікавий матеріал для думаної людини.

В. Гальченко („Українське Народне Слово").

... ця книга проте виглядає відрізняється від куценьких нарисів до історії українського кіна, що вийшли в УССР ...

... (Крилаті). ...

Треба шире прийняти ініціативу НТШ, що спромоглось на видання цієї монументальної праці ...

П. Мельник („Українська Радіопрограма").

Вихід у світ книги Бориса Береста матиме велике значення для дальшого досвіду в цій галузі українського мистецтва.

... (Голос Америки). ...

This work will be of especial interest to contemporary American readers

V. Revutsky („Slavic Review").

B. Berest's history is de facto the first one that deals with the complete Ukrainian film output ...

R. Savutsky („America").

ГРУПКА ПРИЯТЕЛІВ ПЛАСТУ „ПЛАСТИРИЯТ" В НЮАРКУ, Н. Дж.

— пластовує —

Традиційні Карнавалові Вечерниці з презентацією Дебютанток в суботу, 12-го лютого 1966 р.

у двох залах VETERANS' FALCONS HOME

786 20-та вулиця, Ньюарк, Н. Дж.

Зголошення дебютанток приймач ВП. Памі Августина ХОМА

187 Parker Avenue, Maplewood, N.J. Tel.: 763-5348

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

У суботу, 8-го січня 1966 року в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ

2 East 79th Street в Нью-Йорку

— відбудеться —

Традиційна Річна Зустріч Членів ОУП „Слово"

ПРОГРАМА ЗУСТРІЧІ:

Год. 12 — 4 по пол. — Підсумки річної праці й організації питання. Участь беруть тільки члени „Слова".

Год. 5-8 веч. ПРИЛЮДНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР на тему: Українське краще письменство за 1965 рік. Доповіді: 1. Еміграційна поезія за 1965 р. 2. Сучасні наймолодші поети в Україні. 3. Еміграційний роман, повість й оповідання за 1965 р.

Год. 8 — 12 год. — Товариська перекуска. На прилюдний вечір і на товариську перекуску з письменниками запрошуються всі читачі і прихильники Української Вільної Літератури, зокрема наша студентська молодь.

Увага! Редінг, Па. й околиця! Увага!

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ — Відділ в РЕДІНГУ, Па.

— передає —

в цю неділю, 26-го грудня 1965 року

від год. 12 вполудне до 1-ої по пол.

СПЕЦІАЛЬНУ УКРАЇНСЬКУ РІЗДВЯНУ РАДІОПЕРЕДАЧУ

через радіовисільню WRFY, FM

на хвиліх 102.05 (Mt. Penn), Reading, Pa.

СЛУХАЙТЕ НАС І БУДЬТЕ З НАМИ!

ВІДІЛ УНКА в РЕДІНГУ

ВЕСЕЛИХ СВАТІ!

СЛІДАМИ СТРЕЛЕЦЬКОЇ СЛАВИ

де книжечка ЛУКИ ЛУЦЕВА

в якій автор на 33-ох сторінках оповідає, як організувалися 50 років тому Українські Стрілецькі та як вони воювали. В книжечці є 24 ілюстрації, між ними світляні всіх командантів Легіону УСС, уряки стрілецьких пісень. Вона читається немов цікаве оповідання про найвищу історію України.

Ціна: 1 долар

Замовляти:

„СВОБОДА", 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ПРОВІДНИК РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ МЕНШОСТИ В СЕНАТІ ПРОТИ СКАСУВАННЯ 14-Б ПУНКТУ РОБІТНИЧОГО ЗАКОМУ Теффа-Гарді. Сенатор Еверетт Мек-Кінлі Дірксен заявив в інтерв'ю, що він буде протиставити демократичному змагання на другій сесії 89-го Конгресу скасувати 14-Б пункт робітничого закону, в якому говориться про так зване „право на працю". 19 статтів мають свої закони, які не змушують робітників належати до професійних спілок, коли вступають на працю. Робітничі організації допомагають скасувати цей пункт і Палата Репрезентантів вліті цього року його уневажила, а Сенат не закінчив праці в цій справі.

ПОШИРЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНУ РАДУ ОН з 18 до 27 членів, доповнивши її склад азіатсько-африканськими країнами. Греція й Венесуела були однією з країн, які не африканського й азіатського континентів, додані до складу поширеної Соціально-економічної Ради, одної з найважливіших постійних Комісій Об'єднаних Націй.

КНИГАРСКА НОВИНА

НАЙКРАЩИМ СВЯТОЧНИМ ПОДАРУНОКОМ ПІД ЯЛИНКУ Є КАЗКА

Д. ЯКІВЧИЧА

„МАК І ВОЛОШНА"

з чудовими ілюстраціями ілюстрації мистця ЕДВАРДА КОЗАКА

Казка з друкованим офсетовою технікою на лікусовій твердій папері, величезною 10 1/2" x 7", ілюстрована 16 сторінками, з оригінальним переплетом з пластику на хресті. Замовлення слід переписати для покупки в Нью-Йорку та околицях на адресу:

1) Літературне заведення Б. & Д. (В. Баратутта та Діброва), 112 та 116 E. 7th St., New York, N. Y. Tel.: 673-6135

2) Для покупки поза Нью-Йорком та поза П. Американою: „ORION" Import-Export & Trade Co., 4923 Old York Rd., Philadelphia, Pa. 19141. Tel.: GL 5-9586

Ціна 1.50 дол.

Книгарням значний опуст

ПОВІДОМЛЕННЯ ЧЛЕНАМ І ВІДІЛАМ УНСОЮЗУ

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепону-вати у банках гроші, одержані від Відділів, не пізніше, як вполудне 30-го грудня 1965 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1966 рік. З уваги на це закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу, зокрема ті, які часто спінюються з висилкою вкладок, вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у ЧЕТВЕР, 30-го ГРУДНЯ 1965 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спінюються з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному та конвенційному звітах.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

ПОВІДОМЛЕННЯ ЧЛЕНАМ І ВІДІЛАМ УНСОЮЗУ

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепону-вати у банках гроші, одержані від Відділів, не пізніше, як вполудне 30-го грудня 1965 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спінюються з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному та конвенційному звітах.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

